

Mindre spill med rätt förpackning

- en studie av livsmedelsspill i svenska hushåll

Cathrine Löfgren, Beatrice B Johansson, Lars Erlöv
Rapport nr 199
Februari 2001

Producenter och konsumenter kan gemensamt bidra till en mindre belastning på miljön

Spill och kassationer är ett problem i svenska hem. 60 miljoner liter mjölk till ett värde av 390 miljoner kronor går till spillo varje år. Den yngre befolkningen kasserar livsmedel oftare än den äldre. Spillet är störst i enpersonshushåll. Resultaten redovisas i en enkätundersökning från Packforsk. Undersökningen som gjorts visar den miljöpåverkan som uppstår i hemmen genom spill och kassationer.

I enkätundersökningen ställs frågor om hushållens inköpsvanor och hur stor mängd av de olika livsmedlen som kasseras. Dessutom uppskattar de svarande hur stor mängd livsmedel de i genomsnitt kastar per förpackning.

Spill uppstår då konsumenten inte har möjlighet att köpa en förpackningsstorlek som motsvarar behovet eller att förpackningen inte kan tömmas helt. Livsmedel kasseras då bäst före-datum passerats och varan blivit otjänlig. Mängden spill varierar mellan 1% och 10% beroende på livsmedel och hushållsstorlek.

I undersökningen ingick mjölk, yoghurt, mjukt bröd, smörgåsmargarin, kaffe, juice, lingonsylt, ketchup, färska tomater och sallad. Urvalet visar produkter med olika typer av förpackningar och olika lång hållbarhetstid.

Resultaten visar att enpersonshushåll köper mest livsmedel per år och mängden spill är här

högre än i flerpersonshushåll. Orsaken kan vara brist på lämpliga förpackningsstorlekar eller att konsumenten köper felaktig storlek på förpackningen.

Hur ofta livsmedel kasseras beror även på konsumentens ålder. Undersökningen visade att yngre kasserar livsmedel oftare än äldre.

Hög svarsfrekvens på enkäten

Förpackningens negativa miljöpåverkan har uppmärksammats de senaste åren, medan förpackningens positiva egenskaper ofta har förbisetts. Detta ligger till grund för enkäten och delrapporten.

Enkäten skickades till 1000 svenska medborgare i åldrarna 20-75 år. Den höga svarsfrekvensen (55%) ger en tillförlitlig bas för resultatanalysen.

60 miljoner liter mjölk förstörs

Förpackningens huvuduppgift är att skydda produkten mot påkänningar i distributionsledet men också att underlätta varuhanteringen. Förpackningen ska vidare avgränsa produktmängden och anpassa denna till konsumentens önskemål genom att tillhandahålla olika storlekar på primärförpackningen.

Resultaten visar att mjölkspillet varierar beroende på hushållets storlek. Mängden spill i ett trepersonershushåll ligger enligt undersök-

ningen på 3% per person och år, medan det i ett tvåpersonershushåll ligger på 5%. Spillet i ett enpersonshushåll hamnar på hela 9%.

Omräknat på alla Sveriges hushåll visar detta att nästan 60 miljoner liter mjölk till ett värde av 390 miljoner kronor går till spillo varje år! Siffrorna visar hur viktigt det är att förpackningsstorlekarna anpassas efter konsumenternas behov. Det är också angeläget att prissättningen förändras så att konsumenten inte väljer att köpa felaktiga förpackningsstorlekar.

Gemensamt ansvar

För att minska miljöbelastningen till följd av spill och kassationer i hemmen måste både producenter och konsumenter ta sitt ansvar.

Producenten kan underlätta för konsumenten genom att tillhandahålla flera förpackningsstorlekar som motsvarar konsumentens behov. En faktor som måste beaktas är att antalet enpersonshushåll blir allt fler.

Konsumenten kan i sin tur ta sitt ansvar genom att köpa de livsmedel hon behöver i rätt storlek då det finns möjlighet till detta.

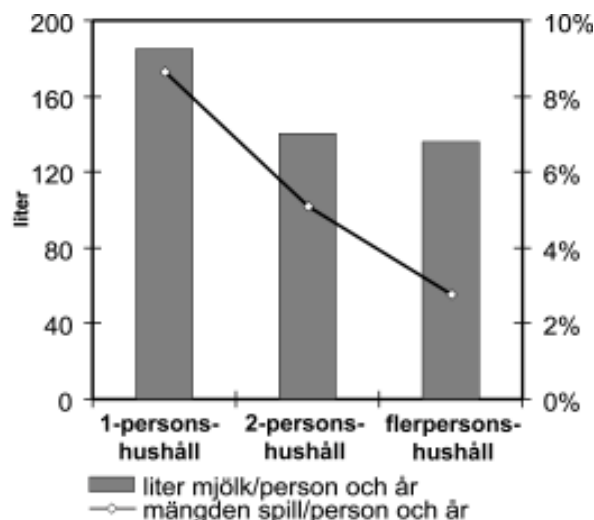
Tömningsbarhet

Konsumenten är inte alltid medveten om hur stor mängd livsmedel som finns kvar i förpackningen sedan den tömts. Detta visar svaren i enkätundersökningen samt tömningstester utförda av en fokusgrupp på Packforsk. Möjligheten att tömma en förpackning skiljer sig mellan olika förpackningstyper. Tester visar att skillnaden är stor mellan mängden rester, t.ex yoghurt, som är kvar i olika förpackningar.

Mål

Rapporten ger en vidgad syn på förpackningens miljömässiga roll och visar hur förpackningssystemet kan reducera miljöbelastningen i varuflödet i dess helhet.

Minimering av förpackningsmaterialet leder oftast till lägre kostnader och i vissa fall även till mindre miljöbelastning. En minimering av förpackningsmaterialet kan dock leda till en ökning av förstörda produkter pga. att förpackningen inte längre kan ge



produkten ett fullgott skydd mot de påkänningar den utsätts för.

Det är viktigt att komma ihåg att miljöbelastningen från förstörda varor oftast är mycket högre än miljöbelastningen från dess förpackningar.

Målgrupp

Förpackningsutvecklare och konstruktörer, livsmedelsfyllare och andra inom förpackningsbranschen.

Framtida forskningsförslag

En studie som fastställer sambandet mellan mängden produktspill för ett antal vanliga livsmedel samt val av förpackningskonstruktion och tömningsbarhet kommer att genomföras under år 2001.

Februari 2001
Forskningsområde: Miljö
Finansiär: Intressentföreningen Packforsk

Stiftelsen Packforsk - Institutet för förpackning och distribution - är samarbetspartnern för förpackningsområdets intressenter. Verksamhetens huvudmän är 250 medlemsföretag och IRECO (Institute for Research and Competence Holding AB). Forskningen finansieras därtill av VINNOVA, Verket för Innovationssystem, enskilda forskningsfonder samt av EU.

Mindre spill med rätt förpackning

- en studie av livsmedelsspill
i svenska hushåll

Rapport nr 199

Jag beställer exemplar av rapporten

- Ett första, kostnadsfritt, medlemsexemplar.
- Företaget är medlem i Packforsk och betalar 500:- exkl. moms/VAT per rapport.
- Företaget är inte medlem i Packforsk och betalar 1 500:- exkl. moms/VAT per rapport.
- Var vänlig sänd oss, kostnadsfritt, Packforsks Publikationsförteckning över utgivna forskningsrapporter.
- Vårt företag vill ha information om medlemskap i Intressentföreningen Packforsk.

Namn:

Företag:

Adress:

Postadress:

Land:

(VAT.no. when ordering from EU-country other than Sweden)

Telefon:

Fax:

E-post:

Datum:

Namnsteckning:

Beställ rapporten per
tel: 08-676 70 00 • fax: 08-751 38 89

eller brev till
Publikationsbeställning
Packforsk • Box 9 • 164 93 Kista